

КОМИСИЈИ ЗА СТУДИЈЕ II СТЕПЕНА ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ

Комисија за студије II степена, Електротехничког факултета у Београду, на својој седници одржаној 07.06.2022. године именовала нас је у Комисију за преглед и оцену мастер рада дипл. инж. Ненада Стефанова под насловом „Ефикасне хардверске реализације брзих мрежа за сортирање”. Након прегледа материјала Комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски подаци кандидата

Ненад Стефанов је рођен 02.12.1990. године у Скопљу, СР Македонија, СФРЈ. Завршио је основну школу „Лазо Ангеловски” у Скопљу. Уписао је електротехничку школу, смер за електронику и телекомуникације у Скопљу коју је завршио са одличним успехом. Факултет за електротехнику и информационе технологије при Универзитету „Св. Кирило и Методије” у Скопљу уписао је 2009. године. Дипломирао је на одсеку за Информатику и компјутерско инжењерство 2015. године са просечном оценом 8,79. Дипломске академске - мастер студије на Електротехничком факултету у Београду, на модулу Електроника и дигитални системи уписао је у октобру 2020. године. Одрадио је стручну праксу и положио све испите са просечном оценом 9,8. Тренутно је запослен као инжењер дигиталног дизајна.

2. Извештај о студијском истраживачком раду

Кандидат Ненад Стефанов је као припрему за израду мастер рада урадио истраживање релевантне литературе чиме се најпре упознао са алгоритмима за сортирање, а затим и хардверским архитектурама за ефикасно сортирање. Анализирани су различити алгоритми сортирања, почев од класичних алгоритама као што су *bubble sort*, *insertion sort* и *odd-even sort*, па до алгоритама који се ефикасно могу имплементирати у хардверу као што су битоничко сортирање са спајањем (енгл. *bitonic mergesort*) и сортирање непар-пар са спајањем (енгл. *odd-even merge*), њихова комплексност израчунавања, захтеви за меморијским ресурсима, али и хардверска комплексност у виду броја компаратора потребних за реализацију. Написани су софтверски модели мрежа за сортирање у програмском језику Пајтон, а затим и VHDL имплементације мрежа за сортирање заснованих на битоничком и непар-пар сортирању са спајањем, као и модула за итеративно сортирање коришћењем класичног непар-пар алгорита.

3. Опис мастер рада

Мастер рад обухвата 30 страна са укупно 29 слика, 5 табела и 14 референци. Рад садржи увод, 5 поглавља, закључак (укупно 7 поглавља) и списак коришћене литературе.

Прво поглавље представља увод у коме су описани предмет и циљ рада.

У другом поглављу је дат опис алгоритама за сортирање релевантних за израду рада. Описани су *bubble sort*, *insertion sort*, *odd-even sort*, *bitonic mergesort* и *odd-even merge*.

У трећем поглављу су описана хардверска решења за сортирање заснована на алгоритмима описаним у другом поглављу. Урађено је поређење комплексности у виду броја компаратора потребних за хардверску реализацију.

Четврто поглавље представља детаљнији опис архитектура мрежа за сортирање у коме су описане регуларности које постоје у мрежама, а које омогућавају реализацију модула за генерички број улаза.

У петом поглављу је описана имплементација три мреже за сортирање у језику за опис хардвера VHDL. Имплементирани су две мреже за паралелно сортирање засноване на *bitonic* и *odd-even mergesort* алгоритмима и један блок за делимично паралелно сортирање заснован на класичном *odd-even* алгоритму.

Шесто поглавље покрива резултате хардверске реализације. Приказани су временски дијаграми који показују функционалну исправност имплементираних блокова. Дато је поређење хардверских ресурса и максималних учестаности рада за различит број улаза и различит број степени проточне обраде.

У седмом поглављу су дати закључак и предлози за даљи рад.

4. Анализа рада са кључним резултатима

Мастер рад дипл. инж. Ненада Стефанова бави се проблематиком реализације хардверских мрежа за сортирање које не заузимају велику количину хардверских ресурса, а притом омогућавају ефикасно и брзо сортирање. Коришћењем алгоритама за сортирање који у софтверским реализацијама имају већу просторну сложеност као што су *bitonic* и *odd-even mergesort* могу се постићи ефикасније хардверске реализације јер је број потребних компаратора мањи него код класичних алгоритама.

Анализа комплексности и хардверска реализација мрежа за сортирање је успешно изведена, при чему је омогућено да се у време синтезе може подесити број улаза у мрежу. Успешно су реализоване техника проточне обраде за повећање учестаности сигнала такта и паралелизација за брзо процесирање на примеру паралелних мрежа, али и временско мултиплексирање на примеру делимично паралелне мреже засноване на класичном *odd-even* алгоритму.

Основни доприноси рада су: 1) анализа хардверске комплексности различитих алгоритама за сортирање; 2) VHDL имплементација компоненти за сортирање које се могу конфигурирати за произвољан број улаза и произвољан број степени проточне обраде пре синтезе; 3) постигнута убрзања техникама проточне обраде и паралелизације.

5. Закључак и предлог

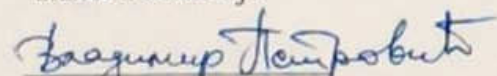
Кандидат Ненад Стефанов је у свом мастер раду успешно реализовао хардверски ефикасне брзе мреже за сортирање. Имајући у виду њихову конфигурабилност, добијени модули се могу искористити у многим применама где се захтева брзо и ефикасно сортирање у хардверу.

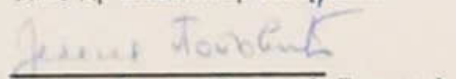
Кандидат је исказао самосталност и систематичност у своме раду.

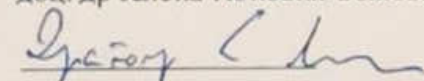
На основу изложеног, Комисија предлаже Комисији за студије II степена Електротехничког факултета у Београду да рад дипл. инж. Ненада Стефанова прихвати као мастер рад и кандидату одобри јавну усмену одбрану.

Београд, 16.09.2022. године

Чланови комисије:

доц. др Владимир Петровић

доц. др Јелена Поповић-Божовић

доц. др Драгомир Ел Мезени